

دستور العمل پوشش الزامی کارکنان بیمارستانها و
مراکز درمانی دانشگاهی و غیر دانشگاهی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی مشهد

**پوشش الزامی کارکنان بیمارستان ها و مراکز درمانی
دانشگاهی و غیر دانشگاهی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی مشهد**

**مصوب کمیته تخصصی پوشش کارکنان
آبان ۹۸**

➤ الزامات :

تمامی کارکنان بیمارستان و فراگیران (دانشجویان) ملزم به :

۱- عدم استفاده از شلوارهای تنگ، چسبان، کشی و کوتاه (بالتر از میچ)

۲- عدم استفاده از هرگونه ماده بودار تند (انواع عطر و ادکلن)

خاتم ها:

۳- عدم استفاده از روپوش های کوتاه، جلو باز و تنگ (قد روپوش: ۵ سانت زیر زانو)

توصیه به استفاده از آستین بلند، کشفاف (جهت رعایت کنترل عفونت)

۴- عدم استفاده از آرایش و زیور آلات

مژه مصنوعی- لاک ناخن - ناخن های بلند و کاشتنی-
(عدم استفاده از بوتاکس و تزریق لب، گونه و ..)

۵- استفاده از کفش جلو بسته، با پاشنه طبی و کوتاه
(جهت استفاده در محیط بیمارستان)

آقایان :

۶- عدم استفاده از یقه باز و آستین کوتاه تر از آرنج در اورژانس ها و بخش های ویژه

۷- نصب کارت شناسائی خوانا، عکس دار و قابل رویت از فاصله ۲ متر و در معرض دید مراجعین

۸- عدم استفاده از عنوان «دکتر» بدون اشاره به سطح آموزشی روی کارت شناسائی کارکنان / فراگیران

خانم :روپوش سفید ، شلوار و مقنعه سرمه ای

آقا : روپوش سفید شلوار سرمه ای

« پست های مدیریتی » :

خانم: روپوش و شلوار سرمه ای (نوار پهن نقره ای دور سر آستین به عرض یک سانت)

آقا : روپوش سفید، شلوار سرمه ای (نوار پهن سرمه ای دور سر آستین به عرض یک سانت)

(مترون : ۳ نوار ، سوپروایزر : ۲ نوار، سرپرستار : ۱ نوار)

پرستار

آقا : روپوش سفید شلوار پارچه ای با رنگ تیره اداری

خانم : روپوش سفید ، مقنعه مشکی ، شلوار پارچه ای تیره اداری

پزشک

خانم : روپوش سفید ، مقنعه مشکی ، شلوار پارچه ای با رنگ تیره

آقا : روپوش سفید ، شلوار پارچه ای با رنگ تیره

رزیدنت

اورژانس

پرستار خانم : مانتو شلوار آبی اطلسی و مقنعه سرمه ای
پرستار آقا: پیراهن آستین کوتاه یقه گرد، شلوار آبی
کمک بهیار خانم : روپوش و شلوار آبی اطلسی ، مقنعه کرمی روشن
کمک بهیار مشابه پرستاران آقا با (نوار پهن کرم روشن روی جیب و سر آستین به عرض یک سانت)

ICU و دیالیز
'NICU

پرستار خانم : مانتو شلوار آبی کم رنگ و مقنعه سرمه ای (آبی روشن به دلیل مشخص شدن آلودگی روی لباس)
پرستار آقا: پیراهن آستین سه ربع ، پایین تر از آرنج (یقه گرد بسته آبی ، شلوار آبی)
کمک بهیار خانم : روپوش و شلوار آبی کم رنگ ، مقنعه کرم روشن
کمک بهیار مشابه پرستاران آقا (نوار پهن کرم رنگ روشن روی جیب و سر آستین به عرض یک سانتی متر)

CCU

کلیه پرسنل خانم ها و آقایان مشابه پرسنل سایر بخش ها

خانم: در کلیه رده های درمانی از جمله جراح، بیهوشی، پرستار، اتاق عمل، هوشبری، بهیار (اتاق های عمل، آنژیو گرافی و اینترونشنیست)

مانتو شلوار مقنعه سبز چمنی

کمک بهیار خانم: مانتو شلوار سبز چمنی، مقنعه کرم روشن

آقا: در کلیه رده های درمانی: شلوار و پیراهن آستین کوتاه، یقه گرد سبز چمنی

کمک بهیار آقا: شلوار و پیراهن آستین کوتاه یقه گرد سبز چمنی با نوار کرم روشن، روی لبه جیب و آستین

سرپرستار خانم: مانتو شلوار و مقنعه سبز با یک نوار پهن نقره ای دور سر آستین
سرپرستار آقا: شلوار و پیراهن آستین کوتاه سبز با یک نوار پهن سرمه ای دور سر آستین

اتاق عمل

خانم: مقنعه، روپوش، شلوار کرم رنگ

آقا: شلوار (حالت پیژامه ای نداشته باشد)

و روپوش کوتاه کرم رنگ

کمک بهیار

خانم : مقنعه ، روپوش ، شلوار (کرم روشن)
آقا : شلوار (حالت پیژامه ای نداشته باشد)
و روپوش کوتاه (کرم روشن)

کمک بهیار

نظافت عمومی

خانم ها : روپوش ، شلوار ، مقنعه خاکستری
آقا: پیراهن و شلوار خاکستری
(در محیط اداری: پوشیدن جلیقه خاکستری تیره تر روی پیراهن الزامی است.)

مامای زایشگاه

مانتو شلوار و مقنعه سبز رنگ

مامای بخش

روپوش سفید، شلوار و مقنعه مشکی

(ماما در بیمارستان های تک تخصصی زنان در اورژانس: روپوش سفید، شلوار و مقنعه مشکی)

خانم ها : روپوش و شلوار و مقنعه سفید
آقایان: روپوش و شلوار سفید

بھیار

خانم :روپوش سفید، شلوار مشکی، مقنعه مشکی
آقا: روپوش سفید ، شلوار مشکی

آزمایشگاه ،
رادیو لوژی ، سی تی
اسکن،

کت و شلوار خاکستری تیره ، پیراهن خاکستری روشن

راننده

خانم : مانتو ، شلوار مقنعه قهوه ای روشن
آقا: پیراهن و شلوار قهوه ای روشن

منشی (گروه - بخش)

خانم :مانتو ، شلوار مقنعه یاسی رنگ
آقا: پیراهن و شلوار یاسی رنگ

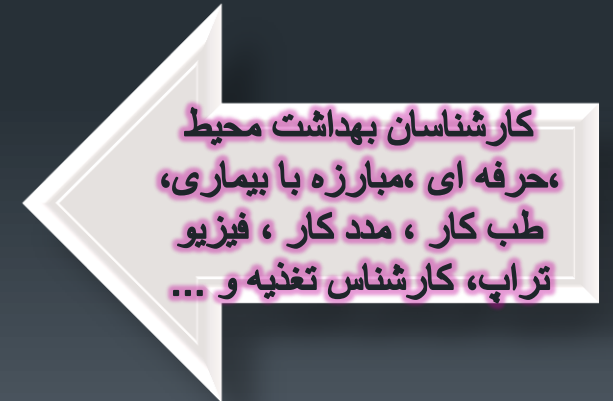
بخش پیوند مغز
استخوان

همانند نیروهای فضای سبز شهرداری

فضای سبز

لباس کاپشن و شلوار (خاکستری روشن)

روپوش سفید، مقنعه و شلوار مشکی

مشخصات الزامی اتیکت کادر بیمارستان:

درج نام خانوادگی کامل و حرف اول نام- سمت- آرم دانشگاه- آرم بیمارستان - مهر و امضا ریاست بیمارستان

کمک پرستار - کمک بهیار: **زرد**

خدمات: **خاکستری**

ماما: **نارنجی**

اتاق عمل و بیهوشی: **سبز**

منشی بخش و گروه: **قهوه ای**

پاراکلینیک: **بنفش**

پزشک: **آبی تیره**

مترون: **قرمز تیره**

سوپروایزر: **قرمز**

سرپرستار: **صورتی**

پرستار: **آبی روشن**

بهیار: **سبز**

ن. خانوادگی
N.Family
آرم بیمارستان
نام بیمارستان

پزشک

ن. خانوادگی
N.Family
آرم بیمارستان
نام بیمارستان

مترون

ن. خانوادگی
N.Family
آرم بیمارستان
نام بیمارستان

سوپروایزر

ن. خانوادگی
N.Family
آرم بیمارستان
نام بیمارستان

سرپرستار

ن. خانوادگی
N.Family
آرم بیمارستان
نام بیمارستان

کارشناس پرستاری

ن. خانوادگی
N.Family
آرم بیمارستان
نام بیمارستان

بیمار

ن. خانوادگی
N.Family
آرم بیمارستان
نام بیمارستان

پاراکلینیک

ن. خانوادگی
N.Family
آرم بیمارستان
نام بیمارستان

خدمات

ن. خانوادگی
N.Family
آرم بیمارستان
نام بیمارستان

کارشناس ماماچی

ن. خانوادگی
N.Family
آرم بیمارستان
نام بیمارستان

کارشناس اتاق عمل

ن. خانوادگی
N.Family
آرم بیمارستان
نام بیمارستان

منشی

ن. خانوادگی
N.Family
آرم بیمارستان
نام بیمارستان

کمک پرستار

ن. خانوادگی
N.Family
آرم بیمارستان
نام بیمارستان

کمک بیمار

فهرست

صفحه

الف - رهبری و مدیریت

- الف-۱ رهبری و مدیریت کیفیت ۳ -
- الف-۲ مدیریت خطر حوادث و بلافا ۳۸ -
- الف-۳ مدیریت منابع انسانی و سلامت حرفه ای ۵۷ -
- الف-۴ مدیریت خدمات پرستاری ۷۱ -
- الف-۵ فناوری و مدیریت اطلاعات سلامت ۷۸ -
- الف-۶ بهداشت محیط ۹۰ -
- الف-۷ مدیریت تجهیزات پزشکی ۱۰۵ -

ب - مراقبت و درمان

- ب-۱ مراقبت های عمومی بالینی ۱۱۱ -
- ب-۲ مراقبت های حاد و اورژانس ۱۴۴ -
- ب-۳ مراقبت های جراحی و بیوشی ۱۵۴ -
- ب-۴ مراقبت های مادر و نوزاد ۱۵۹ -
- ب-۵ پیشگیری و کنترل عفونت ۱۶۸ -
- ب-۶ مدیریت دارویی ۱۷۸ -
- ب-۷ خدمات تصویر برداری ۱۸۶ -
- ب-۸ خدمات آزمایشگاه ۱۹۱ -
- ب-۹ طب انتقال خون ۱۹۶ -
- ب-۱۰ خدمات سرپایی ۱۹۹ -

ج - حمایت از گیرنده خدمت

- ج-۱ تضمین تسهیلات برای گیرنده خدمت ۲۱۱ -
- ج-۲ احترام به حقوق گیرنده خدمت ۲۳۱ -

ج-۱- تأمین تسهیلات برای گیرنده خدمت

سطح	ج-۱-۱- بیمارستان تسهیلات لازم برای اطلاع رسانی به گیرندگان خدمت را فراهم می‌نماید.
سطح یک	ج-۱-۱-۱- تسهیلات لازم برای دسترسی بیمار/ ولی قانونی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی فراهم است. - تعیین نحوه دسترسی بیمار/ ولی قانونی وی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی - فراهم بودن تسهیلات لازم جهت دسترسی به پزشک معالج و تیم درمان، در طول مدت مراقبت و درمان - آگاهی کارکنان درمانی از نحوه دسترسی بیمار به پزشک معالج و تیم درمانی - اطلاع بیماران از نحوه دسترسی به پزشک معالج و تیم درمانی - تأیید بیماران در زمینه کفایت اطلاع رسانی از سوی پزشک معالج و تیم درمانی خود ولی قانونی بیمار شامل والدین و سرپرستان قانونی افراد صغیر و نمایندگان قانونی وی بوده و مسئول هماهنگی و اطلاع رسانی به بیمار، سرپرستار بخش و پرستار بیمار است.
سطح دو	ج-۱-۱-۲- خبرهای ناگوار پزشکی با رعایت اصول اخلاقی بالینی و روش‌های از پیش تعیین شده با بیمار/ ولی قانونی در میان گذاشته می‌شود. - تبیین روش‌های اطلاع رسانی خبر ناگوار در زمینه بیماری یا فوت بیماران بر اساس اخلاق حرفه‌ای و منش انسانی با محوریت کمیته اخلاق بالینی - آموزش نحوه اطلاع رسانی خبر ناگوار در زمینه بیماری یا فوت بیماران با محوریت کمیته اخلاق بالینی به پزشکان و پرستاران و سایر افراد واجد شرایط - آگاهی پزشکان و پرستاران و سایر افراد واجد شرایط از نحوه اطلاع رسانی خبر ناگوار در زمینه بیماری یا فوت بیماران - اطلاع رسانی خبر ناگوار به بیمار یا قیم قانونی وی بر اساس پروتکل‌های از پیش تعیین شده و اخلاق حرفه‌ای و منش انسانی کمیته اخلاق بالینی با استی با مشارکت تیم مددکاری اجتماعی و دریافت مشاوره از یک روانشناس دستورالعملی مدون در خصوص روش‌های اطلاع رسانی خبر ناگوار در زمینه بیماری یا فوت بیماران بر اساس اخلاق حرفه‌ای و منش انسانی تدوین نماید. همچنین افراد/ مشاغل واجد شرایط برای اعلام خبرهای ناگوار به بیمار/ قیم قانونی وی توسط این کمیته شناسایی و در خصوص آموزش آن‌ها برنامه‌ریزی لازم به عمل آید.
سطح دو	ج-۱-۱-۳- اطلاع رسانی و ارتباط مؤثر و اطمینان بخش با بیماران توسط تیم درمان برنامه‌ریزی شده و اجرا می‌شود. - معرفی نام، مسئولیت و رتبه حرفه‌ای توسط پزشک معالج/ پرستار و تیم درمانی، در اولین برخورد با بیمار - آگاهی و شناخت بیمار از پزشک معالج/ پرستار و تیم درمانی خود - اطمینان بیماران از هدایت و محوریت پزشک معالج خود در همه اقدامات تشخیصی، درمانی و جراحی - اطمینان بیماران از عملکرد تیم درمان و انجام به موقع امور تشخیصی و درمانی بدون نیاز به پیگیری
سطح دو	ج-۱-۱-۴- کارکنان مختلف به تفکیک مشاغل بر اساس پوشش و کارت شناسایی برای بیماران و مراجعین قابل شناسایی هستند. - ایلاخ و اطلاع رسانی پوشش حرفه‌ای به تمامی کارکنان - رعایت پوشش حرفه‌ای کارکنان اعم از پزشکان، پرستاران/ سایر حرفه وابسته و کارکنان غیر بالینی - رعایت پوشش حرفه‌ای توسط فراگیران در بیمارستان‌های آموزشی درمانی - نصب کارت شناسایی خوانا، عکس دار و قابل رویت از فاصله دو متری کد گذاری انواع پوشش‌ها در سطح بیمارستان مشروط به عدم مغایرت با سایر دستورالعمل‌های ابلاغی وزارت بهداشت و سایر قوانین جاری کشور منعی ندارد. همچنین تمامی کارکنان بیمارستان و فراگیران ملزم به نصب کارت شناسایی هستند. به گونه‌ای که در معرض دید مراجعین باشد و از قرار دادن کارت شناسایی در جیب و یا برگرداندن آن خودداری شود. همچنین نام و نام خانوادگی و سمت شغلی/ سطح و رده آموزشی فراگیر دقیقاً بر روی کارت شناسایی مشخص و خوانا باشد. در کارت شناسایی کارکنان/ فراگیران از بکار بردن عنوان "دکتر" بدون اشاره به سطح آموزشی خودداری شود. تک- دستورالعمل شماره س/۹۸۰۷ مورخ ۱۳۸۷/۲/۲۲ استانداردهای ملی پوشش بیماران، کارکنان تک- استانداردهای ملی پوشش فراگیران به شماره د ۹۰۴/۶۰۰ مورخ ۱۳۹۱/۶/۱۴

ریاست محترم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
سلام علیکم

به استناد مصداق ماده ۵۵ قانون برنامه چهارم توسعه ی اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی
جمهوری اسلامی ایران و دستورالعمل مقام عالی وزارت ، به پیوست نخستین بخش از مصوبات ی استنادهای مؤسسات پزشکی
جهت استحضار ، اطلاع و اجرا با یک مقدمه و دو فصل با ۱۶ بند تقدیم می گردد. در این راستا بر اهمیت چند اعلی بهمی مصداق
تأکید می شود.

۱. تمامی واحد های ارائه دهنده ی خدمات پزشکی و پیراپزشکی ، آموزشی ، درمانی ، پیشگیرانی ، توانبخشی یا مشاوره ای
از خصوصی ، دولتی و غیره ، مطب یا مطب و سایر عارضاتی که مشمول آنها مستلزم ذکر نام باشد مشمول این ضوابط بوده و
ملزوم به رعایت تمامی ضوابط می باشد.

۲. تمامی کارکنان آموزشی ، بهداشتی ، درمانی اعم از رسمی ، پیمانی ، قراردادی ، شرکتی ، مأمورین طرح توزیع نیرو ی
بیماری ، پاره وقت ، استانی و دانشجویان و کادر عارضی شامل در هر نوع موسسه مذکور غیر بد فوق مشمول این ضوابط می
باشد.

۳. رئیس و مسئول کلی هر واحد و ده یا موسسه مشمول نظام مدارس و عیادت و حسن اجرای این ضوابط می باشد.

۴. ضوابط آموزشی و نظارتی حاکم بر این استناد در مطابق سایر دستاوردهای عارضی و ضوابط درمانی و بهداشتی
در حسن اجرای این ضوابط استناد در توسط پزشکان ، منشی ها و کارکنان مطب ها ۱ به منظور حسن اجرای بند ۱.۸
تأیید است هماهنگی مناسب با سازمان نظام پزشکی محل به محل می باشد.

۵. دامنه ها منقسم به تمامی از سایر استنادهای بیمارستانی در حوزه های مختلف ارسال خواهد شد.

۶. تمامی استانی که استنادهای پیوسته به عنوان مسئولیت معیارهای یک استانی عارضی و زیادهای عارضی درمانی
(در موارد مرتبط) قابل استناد می باشد.

دکتر سید الهام گلویان
معاون سلامت

دکتر حسین یاروش
معاون امور دانشجویی و فرهنگی

دکتر یونس حسن الهادی
معاون آموزشی

استانداردهای ملی پوشش بیماران و کارکنان مؤسسات پزشکی

مقدمه : به استناد مواد 85 و 88 قانون برنامه چهارم توسعه و به منظور ارتقاء مستمر کیفیت خدمات سلامت، تعالی عملکرد خدمات بالینی افزایش بهره‌وری و حفظ حریم شخصی و کرامت انسانی، رعایت موازین و ضوابط عرفی و اجتماعی، حفظ سلامت ایمنی کارکنان و بیماران، ایجاد تصویر مثبت از اخلاق حرفه‌ای، افزایش ضریب امنیت فردی و شغلی کارکنان و شناسایی سریع آنان در محیط کار، استانداردهای پوشش افراد در مؤسسات پزشکی و ضوابط مرتبط با آن به شرح ذیل ابلاغ می‌شوند:

فصل 1) کلیات:

- 1) در اجرای مواد این دستورالعمل رعایت مفاد راهنمای کشوری نظام مراقبت عفونت های بیمارستانی الزامی است.
- 2) لباس فرم کارکنان آموزشی و بهداشتی _ درمانی مونت شامل روپوش ، شلوار ، مقنعه یا روسری (به طوری که موها و گردن کاملاً پوشیده شوند) ، کفش و جوراب می باشد.
- 3) لباس فرم کارکنان آموزشی بهداشتی، درمانی مذکر شامل روپوش ، شلوار ، کفش و جوراب می‌باشد.
- 4) لباس بیمار بستری (مونت) شامل روسری یا مقنعه ، پیراهن بلند(نا روی زانو) و شلوار می‌باشد.
- 5) لباس بیمار بستری(مذکر) شامل پیراهن و شلوار می‌باشد.
- 6) ضرورتاً در تمام مسیرهای جانمایی بیماران (مونت) در داخل یا بین بخش‌ها، شسل بلند و گشاد یا چادر به پوشش بیماران افزوده می شود.

فصل 2) ضوابط پوشش:

- 7) لباس بیمار بستری باید حداقل این ویژگی ها را تأمین کند : شناسایی آسان، ارائه خدمات مطلوب درمانی، برخورداری بیمار از راحتی و آسایش کافی و رعایت کرامت و حریم شخصی بیمار.
- 8) رعایت تمامی شلوت پوشش بدن و الزامات درمانی در داخل اتاق های عمل، رادیولوژی، آنژیوگرافی و اسکوپ‌های در لباس های ویژه مورد استفاده بیماران(گان) و حین انجام اعمال الزامی است. توجه به این موضوع قبل و بعد از بیهوشی و برای بیماران دچار اختلال حواس ، کاهش سطح هوشیاری یا اختلالات روانی اهمیت دو چندان پیدامی کند.
- 9) لباس فرم بایستی متناسب با حرفه و در رده‌های مختلف، متحدالشکل باشد.
- 10) در درون بخش های بیمارستانی استفاده از هر گونه پوشش غیر حرفه‌ای روی لباس فرم ممنوع است.
- 11) در بخش های ویژه ، اتاق عمل ، آنژیوگرافی و فضاهای استریل و نورادان ، کارکنان مکلف به پوشیدن لباس مخصوص این بخش ها می باشند.
- 12) رنگ و مدل لباس فرم و لباس مخصوص بخش های مذکور در ماده فوق ، متناسب با نیاز و درخواست هر مرکز درمانی باید به نایب معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی مربوطه برسد.
- 13) روپوش باید سالم، تمیز، دکمه‌ها بسته، اتو کشیده، گشاد و حداقل تا حد زانو یا ضخامت مناسب باشد به نحوی که لباس زیر روپوش قابل رویت نباشد. شلوار نباید تنگ ، چسبان ، کشی یا کوتاه(بالاتر از مچ) باشد.
- 14) کفش باید تمیز، جلو بسته، قابل شستشو، با پنجه و پاشنه‌ی پهن باشد و نکات ایمنی متناسب با حرفه، در آن لحاظ شود و هنگام راه رفتن صدا ندهد.
- 15) زیورآلات در نواحی از بدن که در معرض آلودگی میکربی یا محیطی هستند نباید استفاده شوند.

- ۱۶) استفاده از هرگونه ماده بودار تند یا حساسیت را در محل کار ممنوع می باشد.
- ۱۷) ناخن ها باید کوتاه و تمیز و مرتب باشد .استفاده از لاک و رنگ ناخن و ناخن مصنوعی در محیطهای ارائه خدمات درمانی ممنوع است.
- ۱۸) الصاق کارت شناسایی عکس دار، حاوی نام خانوادگی کامل و حرف اول نام، سمت فرد و محل خدمت در جلوی لباس به نحوی که ب راحتی از فاصله 2 متری قابل خواندن باشد برای تمامی کارکنان در محیط های درمانی الزامی است .طرح، محتوی و رنگ زمینه ی هر رسته باید به نایب ادارات حراست و امور نیروی انسانی دانشگاه علوم پزشکی در واحدهای دولتی و در سایر واحدها به نایب کارفرما برسد.
- ۱۹) هرگونه تصویر برداری ، فیلمبرداری و ضبط صدا از بیمار با استفاده از تلفن همراه و غیره بدون اجازه کتبی بیمارممنوع است